

Од евиденције до крађе идентитета

И после три године од ступања на снагу Закона о заштити података о личности највећи број грађана Србије, али и институције које поседују њихове личне податке не знају довољно о овом закону и његовој (зло)употреби, један је од закључака шестомесечног истраживања које су обавиле НВО Партнери за демократске промене и CHRIS

Свака установа, институција, привредни субјект који има макар и само списак запослених са основним личним подацима по закону је у обавези да то пријави Централном регистру повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности

Водите рачуна о томе коме и за које потребе дајете своје личне податке јер они могу бити злоупотребљени-без вашег знања можете постати одговорно лице које је у име фирме у којој уопште и не ради подигло милионски кредит за шта је запређена затворска казна, упозоравају из невладиног сектора

Колико сте се пута нашли у ситуацији да на захтев неког службеника, трговца, шалтерског радника издекламујете своје личне податке, а не ретко И податке који се тичу чланова ваше породице? Колико вам се пута десило да вас позове нека

агенција уз љубазно обавештење да сте баш ви "извучени из бубња"И постали сте срећни добитник бесплатне награде коју можете подићи уколико купите неки од производа нн компаније? Да ли сте ви један од несрећника кога на сваких пар

дана позивају "овлашћена"-лица из банке да вас подсети да још нисте уплатили рату за кредит? Вероватно сте се бар једном запитали одакле сви они баш све знају о вама, па И о томе колико вас је у породици, ког сте пола И старости.Кад мало разниските-сами сте све те податке дали некоме ко их је од вас тражио.

Највећи број грађана не зна шта се све може о њима сазнати само из јединственог матичног броја који их прати кроз читав живот.А у тих 13 бројева онај ко жели зна тачно датум, месец И годину вашег рођења, територију где сте рођени, ког сте пола И под којим бројем сте регистровани у МУП-у Србије.Шта се све може учинити И у које сврхе се могу (зло)употребити ови ваши лични подаци знају само они којима ти ваши подаци могу користити за неке потребе.

Последњих година у једном броју фирми послодавци су

почели да примењују И специфичан начин контроле доласка И одласка с посла својих запослених путем отиска прста што спада у евиденцију биометријских података за шта имају овлашћење само органи безбедности у држави.

Управо с циљем да се спречи злоупотреба личних података грађана, Србија је пре три године донела Закон о заштити података о личности, али судећи према шестомесеченом истраживању две невладине организације, И грађани, али И такозвани руковооци личним подацима мало знају о овом закону или прецизније шта се сме, а шта не сме.Урош Мишљеновић из НВО Партнери за демократске промене каже да се процењује да у Србији постоји око 300 хиљада руковооца подацима јер у ову категорију спадају сва предузећа, банке, агенције, школе, здравствене установе-речју сви они који имају макар списак

запослених.Међутим, тек око њих 800 је уписано у Централни регистар повереника за информације од јавног значаја И заштиту података о личности.

- Законом о заштити података о личности предвиђено је да сви они који имају неку од евиденција података о личностима, макар она садржала списак ученика школе, студената, запослених, имана пацијената код изабраног лекара то мора да пријави поменутом Централном регистру повереника.У централном регистру описује се збирка података, како се они чувају, колико дуго, коме су све доступни, да ли се износе из земље.Многи сматрају да је пријављивање у Централни регистар формални корак, али са аспекта грађана то је врло битан ресурс.Јер управо из тог регистра грађанин који сматра да су његови лични подаци (зло)употребљени у неке

сврхе могу сазнати које институције, установе, банке располазу личним подацима.Овај регистар може им послужити И као полазна тачка у истраживању како је НН особа дошла под удар закона И могућу затворску казну, а да при том нема ама баш никакве везе за почињеним делом за које се терети, каже Мишљеновић.

Истраживањем које је трајало шест месеци била је обухваћена 51 организација у осам градова у Србији, а свака четврта организација обухваћена истраживањем или није дала никакав одговор на захтев истраживача о примени Закона о заштити личних података или је дала половичан И незадовољавајући одговор.

- То само значи да се о примени И конкретном спровођењу закона у праксу још увек мало зна И да је неопходно да И државни И невладин сектор наставе са ин

формисањем грађана о томе зашто морају строго да воде рачуна о томе где, када И за које потребе дају своје личне податке, ако И томе како се могу заштити од евентуалних злоупотреба, коме треба И на који начин да се обрате како би своја права заштитили, али И евентуално добили одговарајућу одштету у случају да је неко од руковооца подацима неправилно поступао без обзира да ли је то радио из незнања или са неком намером, каже Драган Ђорђевић, координатор мреже ЦХРИС који је додао да је истраживањем било обухваћено И неколико институција, установа И јавних предузећа из Ниша који се И нису баш прославили у познавању И примени закона који је већ три године на снази.

С.Јанковић

ИНФОРМИСАНОСТ ШТИТИ ОД ЗЛОУПОТРЕБА: лични подаци треба да остану лични